

Sankce **Následky porušení povinností při správě** **daní**

Jan Neckář

NF101Zk Daňové právo I

prosinec 2023

Sankce

- Sankce za porušení povinností při správě daní

- + Náhrady

Druhy:

- Pokuty

- Penále

- Úroky

Pokuty

○ Porušení mlčenlivosti

- Při porušení povinnosti mlčenlivosti
- Až do 500.000 Kč

○ Pořádková pokuta

- Za ztěžování správy daní rušením pořádku, neuposlechnutí pokynu úřední osoby, nebo jako následek urážlivého chování k úřední osobě nebo osobě zúčastněné na správě daní, případně za hrubě urážlivé podání (z praxe: daňové doklady smíchané se stavební sutí)
- Až 500.000 Kč
- Lze ukládat opakovaně

○ Pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy

- Nesplnění registrační nebo jiné oznamovací povinnosti
- Nesplnění záznamní nebo jiné evidenční povinnosti
- Až 500.000 Kč
- Specificky pro podání v jiné než předepsané formě (1.000 Kč, možno až 50.000 Kč)

Pokuty

☉ Pokuta za opožděné tvrzení daně

- ☉ Při pozdním podání přiznání, hlášení, vyúčtování
- ☉ Výše pokuty se odvíjí od výše daně (0,05 % za každý den prodlení, až do výše 5 %, resp. 0,01 % za každý den v případě ztráty)
- ☉ Maximální výše pokuty je 300.000 Kč
- ☉ Možnost snížení

Pokuty

- **Pokuta za neoznámení osvobozeného příjmu (§38w ZDP)**
- Poplatníkovi vzniká povinnost uhradit pokutu za neoznámení osvobozeného příjmu, pokud nepodá oznámení o osvobozených příjmech fyzických osob, ve výši
 - a) 0,1 % z částky neoznámeného příjmu, pokud tuto povinnost splní, aniž by k tomu byl vyzván,
 - b) 10 % z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník tuto povinnost splní v náhradní lhůtě poté, co byl k tomu vyzván, nebo
 - c) 15 % z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník nesplní tuto povinnost ani v náhradní lhůtě.

Penále

- Povinnost uhradit penále z částky doměřené daně tak, jak byla stanovena oproti poslední známé dani, ve výši
 - a) 20 %, je-li daň zvyšována,
 - b) 20 %, je-li snižován daňový odpočet, nebo
 - c) 1 %, je-li snižována daňová ztráta
- Povinnost uhradit penále nevzniká, pokud správce daně nevydá před zahájením daňové kontroly výzvu k podání DoDAP (§ 87 DŘ)
- Možnost žádat o prominutí až 75 % penále

Penále

- **Penále při stanovení daně podle pomůcek zvláštním způsobem (§ 38zb ZDP)**
- Poplatníkovi vzniká povinnost uhradit penále z částky daně stanovené podle pomůcek zvláštním způsobem ve výši
 - a) 50 %, nebo
 - b) 100 %, pokud neposkytnutí součinnosti poplatníka závažně ztížilo nebo bránilo stanovení daně.

Úroky

- Od 1. 1. 2021 nově koncipováno
- Úrok vzniká za každý den, kdy jsou splněny podmínky
- Zákaz anatocismu
- Úrok se nepředepíše, pokud činí méně než 1.000 Kč
- Opravným prostředkem je námitka
- Úroky hrazené daňovým subjektem
 - Úrok z prodlení, úrok z posečkané částky
- Úroky hrazené správcem daně
 - Úrok z vratitelného přeplatku, úrok z nesprávně stanovené daně, úrok z daňového odpočtu

Úroky hrazené daňovým subjektem

Úrok z prodlení

- Prodlení s úhradou splatné daně nebo neoprávněné vratky
- Vznik od 4. dne po dni splatnosti nebo ode dne vrácení vratky
- V určitých případech úrok nevzniká (po dobu povoleného posečkání, u příslušenství daně...)
- Výše úroku odpovídá úroku dle OZ (aktuálně cca 15 % p.a.; do 31. 12. 2020 reposazba + 14 p. b.)

Úrok z posečkané částky

- Základem je výše daně, která byla posečkána
- Úrok se hradí za dobu posečkání
- Výše úroku odpovídá polovině úroku z prodlení

Úroky hrazené správcem daně

Úrok z vratitelného přeplatku

- Sankce za pozdní vrácení (nebo jiné naložení) u vratitelného přeplatku
- Úrok ode dne následujícího po dni, kdy uplynula lhůta pro vrácení nebo jiné použití
- Úrok nevzniká po dobu, kdy vzniká úrok z daňového odpočtu, a v případě pozdního vrácení úroku hrazeného správcem daně (??)
- Výše totožná jako úrok z prodlení

Úrok z nesprávně stanovené daně

- Sankce za nezákonně stanovenou a uhrazenou daň, nebo zajištěnou částku zaj. příkazem
- Ode dne úhrady, nejdříve však ode dne náhradní splatnosti nesprávně stanovené daně
- V určitých případech úrok nevzniká
- Výše totožná jako úrok z prodlení
- V případě exekuce se úrok zvyšuje na dvojnásobek po dobu, kdy je vedeno exekuční řízení

Úroky hrazené správcem daně

Úrok z daňového odpočtu

- NSS Kordárna, opakované judikatorní nesouhlasy s právní úpravou, postupné novelizace
- Úrok za dobu prověřování uplatněného odpočtu
- Vzniká ode dne následujícího po uplynutí 4 měsíců od posledního dne lhůty pro podání daňového tvrzení do dne vrácení
- Za určitých situací úrok (po určitou dobu) nevzniká – od výzvy k odstranění vad podání, resp. od rozhodnutí stanovujícího lhůtu do doby součinnosti subjektu nebo marnému uplynutí lhůty
- Výše úroku odpovídá polovině úroku z prodlení (historicky 1 %, pak 2 %, nyní tedy cca 4%)

Zvýšení daně (místního poplatku)

☉ Správce poplatku **může** poplatkovému subjektu stanovit zvýšení poplatku jako následek za pozdní úhradu poplatku nebo jeho části, a to až do výše **dvojnásobku rozdílu** mezi částkou poplatku, která má být zaplacená nebo odvedena, a částkou zaplacenou nebo odvedenou do původního dne splatnosti poplatku. Zvýšení poplatku je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.

Zvýšení daně (místního poplatku)

- Poplatkovému subjektu, který zaplatí nebo odvede poplatek ve správné výši opožděně, aniž by dosud bylo vydáno rozhodnutí o vyměření poplatku, může správce poplatku stanovit zvýšení poplatku do 1 roku ode dne opožděného zaplacení nebo odvedení tohoto poplatku, nejpozději však do uplynutí lhůty pro stanovení poplatku.
- Stanovení platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.
- Penále a úroky podle daňového řádu se neuplatní.

Prominutí daní a příslušenství daní

Prominutí

- Způsob následné změny platební povinnosti daně a/nebo příslušenství
- Lze prominout daň, penále a/nebo úrok
- Podmínky obecné dle zákona a speciální dle pokynu GFŘ

Následky porušení povinností při správě daní

Následky porušení povinností při správě daní

- ◉ Další následky odlišné od sankcí
- ◉ Jde o samostatná řízení, případně samostatné důsledky pro daňový subjekt a/nebo další subjekty (typicky odběratel)

Nespolehlivý plátce

§ 106 ZDPH

- Poruší-li plátce závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně, správce daně rozhodne, že tento plátce je nespolehlivým plátcem.
- Přípustné odvolání, nemusí mít odkladný účinek

Nespolehlivá osoba

- Obdobně jako u nespolehlivého plátce, ale u osoby, jež není plátcem DPH
- Poruší-li osoba, která není plátcem, závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně, správce daně rozhodne, že tato osoba je nespolehlivou osobou.
- Pokud se stane NO plátcem, tak je automaticky nespolehlivým plátcem

Důsledky nespolehlivého plátce/osoby

- Status je veřejný = rizikovost lze dohledat
- Možnost nevstoupení do obchodování
- Relevance předcházení podvodů na DPH
- Možnost využití zvláštního způsobu zajištění daně

Příklady

Příklady - sankce

- DS podal řádné daňové přiznání k DPFO 2020 dne 10. 5. 2021. Daňovou povinnost ve výši 1.000.000 Kč uhradil postupně tak, že dne 1. 8. 2021 uhradil 150.000 Kč, dne 1. 12. 2021 byla provedena exekuce příkázáním pohledávky z účtu ve výši 750.000 Kč a zbývající část byla uhrazena na základě rozhodnutí o posečkání ve splátkách: 15. 1. 2022 50.000 Kč, 15. 2. 2022 50.000 Kč a 31. 3. 2022 50.000 Kč.
- Jaké sankce budou DS stanoveny/vznikly a za jaké pochybení a období?

Příklady - sankce

- Probíhá DK, kde správce daně shledal pochybení a v rámci VKZ sdělil, že chce doměřit daň ve výši 100.000 Kč. Jaké doporučení byste dali klientovi, aby minimalizoval sankce?
- SD zahájil 1. 10. 2022 u daňového subjektu daňovou exekuci doměřené daně příkázáním pohledávky z účtu. DS neměl dostatek prostředků na účtu ihned, ale až 1. 12. 2022, kdy banka převedla prostředky v celé výši správci daně. DS se bránil a soud následně rozhodl, že doměřená daň byla nezákonná. Jaké sankce (náhrady) a za jaké období získá DS?

Děkuji za pozornost!